

Dollarn försvagas – men står stark

Det är populärt just nu att säga att "dollarns era är över". Det behövs alltid någon form av världsvaluta; det brukar kallas reservvaluta. De har varit olika genom historien – holländska gulden, brittiska pund och sedan andra världskriget dollarn. Det svårt skuldsatta Storbritannien förlorade sitt ekonomiska försteg 1945 – håller samma sak att ske med USA?

Visst är USA:s ekonomi försvagad och utlandsskulden är jättelik. Men det finns fortfarande inget alternativ till dollarn. Av världens valutareserver ligger 62,7 procent i dollar. Visserligen en minskning med nio procent på tio år – men samtidigt har de totala valutareserverna vuxit sig tre gånger så stora.

Den kinesiska valutan är inget alternativ : den har ett administrativt bestämt värde som regimen hävdar och erbjuder inte tillräcklig likviditet. Euron grundar sig i offentliga finanser som är föga hållbara. Det handlar om slapp finanspolitik (Sverige klarar sig bäst) och dålig demografi.

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication15998_en.pdf

Att dollarn sjunker nu är inte konstigt. Det intressanta är att den var så stark när den amerikanska ekonomin var som allra värst ute. Nu tycks det som att skuldsättningen i USA minskar något. Dagens industris alltid intressanta Gunnar Örn skriver om detta: <http://di.se/PDFTidning/2009/10/22/public/pages/00037/articles/di-20091022-00037002.html>

Dollarn kommer säkert att fortsätta försvagas i takt med att världsekonomin totala kris lättar. Nobelpristagaren Paul Krugman skriver om varför Kina – i varje fall inte under överskådlig tid – inte kommer att ta över ekonomins ledartröja och varför dollarförsvagningen kan komma att hjälpa USA ur krisen (lånen blir billigare att betala igen och USA kan exportera mer):

<http://www.nytimes.com/2009/10/23/opinion/23krugman.html?>

[_r=1&ref=opinion>](#)

USA är för övrigt Sveriges femte största exportmarknad (efter Norge , Tyskland , Danmark och Storbritannien).

Lettiska politiker har varit mycket uthålliga och det ligger i Sveriges intresse att letterna behåller sin valuta knuten i Euron. Men ligger det i letternas?

Det som nu sker i Lettland är att BNP väntas sjunka med närmast ofattbara 18 procent. Utbildad arbetskraft flyr landet. Sjukhus och andra sociala inrättningar stängs. Dessutom fungerar de skatteökningar som ska bidra till att staga upp statsfinanserna dåligt, eftersom de tränger ut den vita ekonomin.

Sverige har självt i historien gång på gång löst ekonomiska problem genom devalveringar – och vår starka tillväxt under 1950- och 60-talen byggde till stor del på att vi kom in i dåtidens valutasystem och ut ur Korea-inflationen med undervärderad valuta. Självfallet innebär en flytande lettisk valuta andra omfördelningsproblem och en risk för inflation. Uthålligheten har varit stor, men min tro är att de lettiska politikerna inte i längden klarar den svältkur man är satt på.

Frågan är om ett fall för den lettiska laten får dominoeffekter: Litauen, Estland, Ukraina och kanske t o m i ett scenario att Danmark släpper sin knytning till Euron.

Studenter kan bli ambassadörer

Ungefär 26.000 svenska studenter läser utomlands. Det är den högsta siffran på många år och är därför glädjande. Ändå är den för låg. Sverige behöver fler människor med kunskaper från och nätverk i andra länder.

Närmare 30.000 utländska studenter finns på svenska universitet. Det är också mycket bra. Våra högskolor blir mer internationella och i bästa fall får vi ambassadörer för Sverige. Samtidigt har Sverige varit jättedåligt på att systematiskt försöka hålla fast vid dem som studerat i Sverige och bidra till att de blir värdefulla för Sverige.

Den uppkopplade staden

Jag var i dagarna i Seoul, Sydkorea. En stad som bara ligger mindre än 50 kilometer från ett av världens mest efterblivna, nedtryckta länder, lett av en bisarr diktator.

Skillnaden kan inte vara större. Svälten i Nordkorea och det växande industrisamhället Sydkorea. Seoul är en av världens mest uppkopplade. Hela stadsförvaltningen är digitaliserad så att var och en kan följa även småärendens gång. Chipet på t-banekortet räknar ut sträckan och hur mycket man ska betala – och debiterar det. Kring floden som rinner genom staden kan man på skärmar eller via egna datorer och smartphones få reda på massor av uppgifter – från luftkvalitet till att reservera biljetter.

Detta är tänkvärt. Sverige vill utmåla sig som framtidslandet – och är det på många sätt. Men det är lätt att halka efter.